

N:o 91.

Ank. till Riksd. Kansli den 28 April 1868, kl. 6 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition med
förslag till utgiftsstaten vid Statens jernvägstrafik för år
1869.*

(2:dra U. A.)

Sedan Riksdagen uti skrifvelse den 30 April 1867 hos Kongl. Maj:tt i underdånighet anhållit att få årligen mottaga förslag å samtliga de kostnader och utgifter, som äro förenade med trafikken å Statens jernbanor, upptagande jemväl tjenstemännens aflöning och de förbehåll, beträffande kostnadsstatens tillämpning, som voro nödiga med afseende å arten och omfånget af de förändringar, hvilka vid samma kostnadsstats tillämpning kunde inträda, samt att de förslag, som i detta afseende afgifvos, måtte innefatta fullständig framställning rörande de vilkor, hvarunder tjenstemännen skulle komma att anställas, har Kongl. Maj:tt den 28 sistlidne Februari i ämnet aflåtit nådig Proposition, hvilken finnes införd under N:o 30 i 1:sta Samlingen af Bihanget till Riksdagens protokoll. Den nådiga Propositionen är åtföljd af tvänne, med anledning af Riksdagens berörda framställning, infordrade och utaf Styrelsen för Statens jernvägstrafik afgifna underdåniga memorial med särskilda förslag dels till organisation af Statens jernvägstrafiks förvaltning (se Prop. sid. 23—36), dels till aflönings-reglemente för embets- och tjenstemän samt betjening vid Statens jernvägstrafik, dels öfver Statens jernvägstrafiks omkostnader för år 1869 (Prop. sid. 56—64) och dels till reglemente för antagande och entledigande m. m. af den personal vid Statens jernvägstrafik, som af Trafikstyrelsen tillsättes (Prop. sid. 65—67), hvarförutom finnes bifogadt det underdåniga utlåtande, som afgifvits af i

nåder utsedde komiterade, åt hvilka Kongl. Maj:t uppdragit granskning af nyssnämnda fyra förslag, till hvilka samtliga handlingar här endast torde få hänvisas.

Under erinran, att såväl organisationen af förvaltningen som de föreslagna aflöningsbeloppen och villkoren för tjänstemännens antagande, entledigande och tjänstledighet i de flesta fall motsvarade den ordning och de aflöningar, jemte öfriga villkor, som för närvarande egde rum, samt uttalande af den åsigt, att dessa förslag, med förbehåll af vissa jemkningar i desamma i följd af komiterades deremot gjorda eller eljest förekomna anmärkningar, funnits af Kongl. Maj:t i hufvudsakliga delar vara af beskaffenhet att böra vinna fastställelse, har Kongl. Maj:t till Riksdagens pröfning och godkännande öfverlemnadt de hufvudsakligaste bestämmelserna i afseende å villkoren för tjänstemännens anställning samt grunderna för aflöningsstaten, ävensom förslag öfver Statens jernvägstrafiks omkostnader för år 1869, hvilket af Trafikstyrelsen upprättade förslag, med iakttagande af de mindre förändringar deri, som blifvit af Kongl. Maj:t bestämda, endast till sina slutsummor i den nådiga Propositionen upptagas. I öfverensstämmelse härmed har Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte godkänna följande bestämmelser:

1:o Embets- och tjänstemän samt betjente vid Styrelsen för Statens jernvägstrafik samt vil den under nämnda Styrelse lydande trafikstat innehafva sina beställningar endast på förordnande och kunna från dem skiljas eller till andra beställningar inom trafikstaten förflyttas af samma myndighet, som dem antagit. Öfriga villkor för antagande, entledigande eller förflyttning af den personal, som tillsättes af Trafikstyrelsen, bestämmas i särskildt, af Kongl. Maj:t fastställt reglemente.

2:o Alla vid Statens jernvägstrafik anställda embets- och tjänstemäns samt betjentes arfvoden utgå af jernvägstrafik-medlen. Sådana arfvoden äro dels fasta och uti stat till bestämda belopp upptagna, dels föränderliga, eller för hvarje befattning beroende på tillämpningen af fastställd löneklassreglering med afseende på förekommande tjänsteäliggandens större eller mindre omfattning, de för anställning å vissa orter erforderliga särskilda egenskaper och tjänsteålder inom samma afdelning och tjänstegrad.

3:o Af hvarje arfvodesbelopp, som uppgår till eller öfverstiger 1,200 Rde, utgör en femtedel, och af mindre arfvoden en sjettedel tjänstgöringspenningar, hvilka indragas uti de fall, som i särskildt, af Kongl. Maj:t fastställt reglemente bestämmas.

4:o Fasta arfvoden utgå med nedanstående årliga belopp för följande embets- och tjänstemän, nemligen

vid Styrelsen:

till Generaldirektören	R:dr	9,000:
„ Byråchefen		5,500:
„ Öfverdirektören vid ban- och maskinafdelningarne	5,500:	
„ Särskildt arfvode för öfvervakandet af afdelningarne å linien	<u>1,000:</u>	6,500:
„ Öfverdirektören för trafikafdelningen	5,500:	
„ Särskildt arfvode för öfvervakande af afdelningen å linien	<u>1,000:</u>	6,500:
„ Sekreteraren		4,500:
„ Registratorn och Aktuarien		3,500:
„ en Notarie		2,500:
„ en d:o		2,500:
„ Ombudsmannen		3,000:
„ Kamereraren		4,000:
„ Revisorn		3,000:
„ Hufvudkassören		3,000:
„ Uppbörds-kassören		3,500:
„ Föreståndaren för statistiska kontoret		4,000:
Nuvarande innehafvaren af denna befattning bibehålles under sin tjenstetid vid det arfvode, han hittills innehaft, af 200 R:dr derutöfver.		
„ Arkitekten		1,500:
„ Öfverkontrollören		4,000:
„ kontrollerande Maskiningeniören		4,200:
Tjensten indrages vid nuvarande innehafvarens afgang.		

vid Trafikdistrikten:

till Distriktchefen för första distriktet	R:dr	5,000:
„ d:o för andra d:o		5,000:
„ d:o för tredje d:o		5,000:

5:o. Föränderliga arfvoden utgå inom följande löneklasser, nemligen:

1:sta klassen med årligt belopp af	R:dr	4,800:
2:dra d:o d:o d:o		4,500:
3:dje d:o d:o d:o		4,200:
4:de d:o d:o d:o		3,900:
5:te d:o d:o d:o		3,600:
6:te d:o d:o d:o		3,300:
7:de d:o d:o d:o		3,000:

8:de	klassen med årligt belopp af			R:dr	2,700:
9:de	d:o	d:o	d:o		2,400:
10:de	d:o	d:o	d:o		2,100:
11:te	d:o	d:o	d:o		1,800:
12:te	d:o	d:o	d:o		1,500:
13:de	d:o	d:o	d:o		1,200:
14:de	d:o	d:o	d:o		1,080:
15:de	d:o	d:o	d:o		960:
16:de	d:o	d:o	d:o		900:
17:de	d:o	d:o	d:o		840:
18:de	d:o	d:o	d:o		780:
19:de	d:o	d:o	d:o		720:
20:de	d:o	d:o	d:o		660:
21:sta	d:o	d:o	d:o		600:
22:dra	d:o	d:o	d:o		540:
23:dje	d:o	d:o	d:o		480:
24:de	d:o	d:o	d:o		420:
25:te	d:o	d:o	d:o		360:
26:te	d:o	d:o	d:o		300:
27:de	d:o	d:o	d:o		240:

6:o. De i klassregleringen upptagna arfvoden utgå sålunda:

		Lägsta		Högsta	
		klass.	R:mt.	klass.	R:mt.
A. vid Styrelsen:					
för	Öfver-direktörens Assisterer	8	2,700:	4	3,900:
„	Telegraf-direktörer				
„	Mil-kontrollören	11	1,800:	5	3,600:
„	Kontrollörer i kontroll-kontoret				
„	Kammarförvandten	12	1,500:	9	2,400:
„	Biljett- och formulärförvaltaren				
„	Bokhållare vid kassa-, statistiska och mil-				
„	kontoren				
„	Kammarskrifvare	21	600:	11	1,800:
„	Kontorsskrifvare				
„	Telegrafister	22	540:	18	780:
„	Vaktmästare				
„	Telegrafbud	25	360:	22	540:
B. vid distrikten:					
för	Ban-, Maskin- och Trafik-direktör	7	3,000:	1	4,800:
„	Assisterer åt nämnde direktörer	11	1,800:	7	3,000:

	Lägst		Högst	
	klass.	R.mt.	klass.	R.mt.
för Baningeniörer	13	1,200:	7	3,000:
„ Förrådsförvaltare				
„ Verkstadskamererare				
„ Verkmästare				
„ Stationsinspektorer	11	1,800:	9	2,400:
„ Byråassistenter				
„ Lokomotivförare-förmän	19	720:	9	2,400:
„ Distriktkassörer				
„ Konstruktörer				
„ Vagnmästare	13	1,200:	10	2,100:
„ Telegrafinspektorer				
„ Bokhållare	15	960:	11	1,800:
„ Ritare				
„ Lokomotivförare				
„ Stationskassörer	24	420:	11	1,800:
„ Telegrafister	27	240:	11	1,800:
„ Kontors- och Stationsskrifvare	19	720:	12	1,500:
„ Öfverkonduktörer	19	720:	13	1,200:
„ Konduktörer				
„ Biljettörer	27	240:	13	1,200:
„ Stationsmästare	19	720:	14	1,080:
„ Eldare	19	720:	15	960:
„ Vagnförmän	21	600:	15	960:
„ Banmästare	21	600:	17	840:
„ Materialvakter				
„ Packmästare				
„ Stationskarlsförmän	24	420:	18	780:
„ Vaktmästare				
„ Portvakter	24	420:	21	600:
„ Lokomotiv- och Vagnputsare				
„ Kolvakter				
„ Pumpare				
„ Vagnssmörjare	25	360:	22	540:
„ Bromsare				
„ Signalkarlar	25	360:	22	540:
„ Spårvevlare				
„ Stationskarlar				
„ Kuskar	25	360:	22	540:
„ Förrådsdrängar				

	Lägsta		Högsta	
	klass.	R.mt.	klass.	R.mt.
för Ban-, Bro- och Grindvakter	26	300:	24	420:
egande Styrelsen att tillägga högst 15 R:dr i månaden under seglationstid för vakter vid rörliga broar samt att för bevakning af grindar anställa personer med lägre arfvoden;				
„ Kontorsvakter	} 27	240:	24	420:
„ Notisbärare				
„ Telegrafbud				

Antalet tjenstemän, som aflönas med arfvoden *efter löneklass*, bestämes för hvarje år i stat, som af Kongl. Maj:t fastställes. De göromål, som nu bestridas af kammar- och kontorsskrifvare och med dem jemförlige tjenstemän, böra i så vidsträckt omfattning, som lämpligen ske kan, utföras mot särskild, efter arbetets beskaffenhet bestämd ersättning, utan anställande af särskilde tjenstemän.

7:o. Tjensteman, som innehar årligt arfvode *efter klass* af 1,500 R:dr eller deröfver, kan icke förr, än han detsamma innehaft i 2 år, uppflyttas till högre klass inom samma afdelning och tjenstegrad. Härifrån undantagas stationsinspektorer och baningenjörer, hvilkas arfvodesklass må bestämmas med afseende på stationernas vikt och bansektionernas utsträckning samt öfriga på dessa tjenstemäns villkor inverkan förhållanden.

8:o. Styrelsen eger rätt att såsom begrafningshjälp tilldela sterbhuset efter affiden tjensteman eller betjent ett belopp, motsvarande en månads arfvode jemte tjenstgöringspenningar och ersättning för inqvartering, hvilken sistnämnda dock utgår in natura, om den affidne sådan innehade.

9:o. Embets- och tjenstemän samt betjente *vid distrikten*, hvilka ej erhålla bostad med vedbrand in natura i jernvägens egna eller för ändamålet hyrda lokaler, äro berättigade till inqvarteringsersättning, som beräknas till 20 procent af årliga arfvodet, tjenstgöringspenningar inberäknade, för dem, som äro stationerade i Stockholm, Göteborg eller Malmö, 15 procent i annan stad eller köping och 10 procent vid station på landet.

10:o. För sådane embets- och tjenstemän *vid distrikten*, hvilkas befattningar äro förenade med oftare förekommande tjänsteresor eller kommanderingar inom eget distrikt, utgår traktamentsersättning med belopp, som af Kongl. Maj:t bestämmas, och hvilket icke må öfverstiga det, som i nådigst utfärdade resereglemente är stadgadt. För distriktchef kan, med iakttagande häraf, godtgörelse för tjänsteresor inom distriktet af Kongl. Maj:t bestämmas till viss årlig summa.

11:o. Provisioner, felräkningspenningar eller premier tillkomma:

a) *Styrelsens hufvudkassör* med 500 R:dr om året;

b) *Styrelsens uppbörds-kassör* med 25 öre för hvarje fullt tusental Riksdaler af den uppbörd, som under hvarje år blifvit från stationerna till uppbörds-kassan inremitterad;

c) *Distriktkassörer* med ett af Styrelsen bestämdt årligt belopp, dock ej öfver 500 R:dr för hvardera;

d) *Kontrollörer* och *kontorsskrifvare* vid kontrollkontoret med 10 procent å hvarje i stationernas räkenskaper af dem anmärkt och till återbetalning eller redovisning fastställt belopp; egande Styrelsen, med afseende å det anmärkta felets beskaffenhet, bestämna, om anmärkningsprocenten skall i sin helhet eller endast till en del af den felande betalas;

e) *Trafik- och telegrafstationernas uppbördspersonal* med tre tiondedels procent af redovisade trafik- och telegraminkomster, till fördelning mellan nämnde personal på afsändnings- och emottagningsstationerna enligt grunder, hvilka Styrelsen eger att bestämna;

f) *Lokomotivförare, eldare och vagnsmörjare* samt annan betjening, till följd af hvars hushållning med materialier eller genom hvars nit och arbetsamhet väsentliga besparingar af utgifter åstadkommits, premier enligt särskilda, af Styrelsen fastställda bestämmelser;

12:o. Öfverkonduktör, konduktörer, packmästare, port- och kontorsvakter, notisbärare och telegrafbud erhålla uniformspersedlar in natura enligt reglemente, som Styrelsen utfärdar. Banmästare, ban- och brovakter, stationskarlsförmän, stationskarlar, signalkarlar, spårvevlare, bromsare och smörjare erhålla beklädnadsersättning till visst årligt belopp, som af Styrelsen bestämmas, mot skyldighet för dem att sjelfve bekosta och i tjenstgöring begagna föreskrifven uniformsdrägt;

13:o. Kostnadsfri läkarevård jemte medikamenter lemnas, enligt de närmare bestämmelser Kongl. Maj:t meddelar, åt de *vid distrikten* anställda tjenstemän, äfvensom åt betjeningen och verkstadsarbetarne jemte desse sedan hos dem boende familjemedlemmar;

14:o. Indrages eller förändras någon befattning, och Styrelsen till följd deraf anser lämpligt att förflytta innehafvaren till tjenstgöring å annan plats med mindre aflöningsförmåner, eger Styrelsen tilldela honom lämplig lönefyllnad, intilldess han kan erhålla ny anställning med aflöningsvilkor, motsvarande dem han förut innehade;

15:o. Tjensteman eller betjent, hvilken genom kroppsskada eller sjuklighet, ådragen under tjenstgöringen, blifvit oförmögen att sin befattning be-

hörigen sköta, må hos Kongl. Maj:t af Styrelsen i underdånighet föreslås att, på de vilkor som i hvarje fall prövas lämpliga, årligen af jernvägens inkomster få uppbära hela eller en del af det arfvode, deruti icke inräknadt inqvarteringsersättning, beklädnadspenningar och andra aflöningsförmåner, han vid utträdet ur den aktiva tjensten innehade; hvarjemte Styrelsen eger att till Kongl. Maj:ts pröfning öfverlemna, huruvida något understöd bör bestås dem, som, efter att hafva en längre tid varit anställda vid Statens jernvägar och der fullgjort sina göromål med synnerligt nit och skicklighet, blifvit i följd af hög ålder urståndsatte att bibehålla deras befattningar och sakna annan utväg att bereda sig försörjning.

Omkostnaderna för år 1869 äro af Kongl. Maj:t förslagsvis upptagna att utgöra:

för Byrå-afdelningen	R:dr	172,000:
„ Ban-afdelningen	„	1,206,000:
„ Trafik-afdelningen	„	1,017,000:
„ Maskin- och förråds-afdelningen	„	1,548,000:
„ utvidgning af verkstäder och bangårdar	„	200,000:

Summa R:dr 4,143,000;

och har Kongl. Maj:t derjemte föreslagit, att, derest, i följd af trafikens tillväxt utöfver beräkning, eller stegradt pris på förbrukningsartiklar eller materiel, eller oförutsedda händelser, högre utgifter än de nu upptagna skulle finnas under år 1869 vara af behovet oundgängligen påkallade, Kongl. Maj:t må för nödiga utgifter i sådant fall anvisa godtgörelse å trafikmedlen.

I sammanhang med förevarande nådiga Proposition har Utskottet till pröfning förehåft *dels* en af Herr *E. Key* inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 285), deruti föreslagits: 1. att en ordentlig kostnadsstat för jernvägarne måtte upprättas, för att årligen upptagas i Kongl. Maj:ts nådiga Proposition öfver Statsverkets tillstånd och behof; 2. att Trafik- och Byggnadsstyrelserna måtte sammanslås; 3. att denna Jernvägsstyrelse måtte utgöras af en general-direktör eller byråchef, samt 3:ne afdelningschefer. Utaf dessa skulle den ene förvalta trafikafdelningen (innefattande hela transportväsendet, uppbörd, statistik och räkenskaper); den andre maskinafdelningen (innefattande tillsyn öfver jernvägsverkstäder, inköp och beställningar af maskiner

skiner, rails, lokomotiver m. m.); den tredje banafdelningen (innefattande banors nybyggnad, underhåll och bevakning); dels en af Herr *Erik Olsson* inom samma Kammare väckt motion (N:o 310), innefattande förslag derom, att Byggnadsstyrelsen måtte helt och hållet indragas, samt att vid upprättandet af kostnadsstat för Trafikstyrelsen Riksdagen ville för sin del iakttaga alla möjliga besparingar och sålunda besluta, att alla nu befintliga öfverflödiga, såväl högre som lägre, jernvägstjenstemäns afskedande bör ega rum i den mån, sådant låter sig utan olägenhet verkställa.

Enär Jernvägsbyggnadsstyrelsens förening med Trafikstyrelsen komme att medföra någon förändring i organisationen af den sednare, har Utskottet ansett yttrande rörande denna fråga först böra afgifvas, innan Utskottet öfvergår till behandlingen af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition.

Härvid förekommer, att den nuvarande organisationen af Trafikstyrelsen närmast föranledts af Rikets Ständers underdåniga skrifvelse den 6 Juni 1860, deruti anfördes att, när de då beslutade jernvägsbyggnader blefve utförda, penningeförvaltningen med dertill hörande redovisning och kontroll skulle flerdubblas mot hvad den dittills utgjort samt tjenstemanna- och arbetspersonalen i mån deraf ökas; samt att förvaltningen af trafiken å Statens jernvägar med rätta vore att anse lika med besörjandet af en industri i större skala, vid hvilken för inköp och användande af materialier, för vidmagthållande af banbyggnad, stationshus, verkstäder, maskiner och rörelsemateriel, äfvensom för vinnande af kännedom om ständigt fortgående förbättringar och uppfinningar i dithörande ämnen, en mångfaldigt förgrenad verksamhet vore erforderlig; af hvilket allt visade sig angelägenheten att för trafiken å Statens jernvägar en från Jernvägsbyggnadsstyrelsen afskiljd Styrelse blefve organiserad och å stat uppförd.

Hvad åter angår Statens jernvägsbyggnader, torde det förnämsta skälet mot bibehållande af en särskild Öfverstyrelse för dessa byggnader ligga deruti, att omfånget af en sådan Styrelses verksamhet är helt och hållet beroende af de anslagsbelopp, som för nya jernvägsbyggnader kunna vid hvarje riksdag varda anvisade, och att densamma blefve helt och hållet obehöflig, om jernvägsanläggningar för Statens räkning komme att upphöra och sådana öfverlemnades åt den enskilda företagsamheten. Högsta ledningen af nybyggnadsarbetena vid Statens stambanor är åt den nuvarande Styrelsen öfver Statens jernvägsbyggnader också anförtrodd endast tillvidare och "intilldess annorlunda kan varda i nåder förordnad". Då emellertid jernvägsbyggnaderna numera bedrifvas i en vida mindre skala än tillföre, och den åsigt synes allt mera göra sig gällande, att för dessa arbetens fortsättande icke må användas högre belopp än som motsvaras af nettoinkomsten af trafiken

å Statens stambanor, torde böra tillses att kostnaderna för förvaltningen i samma mån inskränkas, så att de icke blifva större än behovet kräfver.

Enligt hvad af det vid Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående anslag till fortsättande af Statens jernvägsbyggnader fogade Statsråds-protokoll inhemtas, har Chefen för Civil-departementet redan anmodat bemälda Styrelse att i detta hänseende med yttrande och förslag till Civil-departementet inkomma. Uti det memorial Styrelsen med anledning häraf afgifvit anföres, bland annat, att, om arbetena å Statens jernvägsbyggnader från och med år 1869 blifva inskränkta allenast till dem, som å nordvestra stambanan förekomma, Styrelsen ansåge, att genom den förenkling i göromålen, som deraf blefve en följd, en sådan inskränkning i personalen och af öfriga utgifter för Styrelsen skulle kunna göras, att förvaltningskostnaderna, med bibehållande för öfrigt af Styrelsens nuvarande organisation och samma detaljerade redovisningssätt, skulle kunna nedsättas till 50,000 R:dr årligen, och att denna nedsättning vore möjlig, äfven om årsanslagen skulle blifva större än 3,000,000 R:dr. Under nyssnämnda förutsättning, att arbetena å Statens jernvägar från och med år 1869 skulle blifva inskränkta allenast till dem å nordvestra stambanan, eller i allmänhet att Statens förestående jernvägsbyggnader kunde så ordnas, att endast en stambana i sender påbörjades och fullbordades, innan en annan sattes under arbete, skulle visserligen Styrelsen i sådant fall kunna förläggas på arbetslinien, och genom den förenkling i göromålen, som häraf blefve en följd, den förändring i Styrelsens nuvarande organisation kunna göras, att den i stället komme att bestå af en chef och endast en byråchef, biträdde af en kamererare och en revisor jemte behöfliga skrifbiträden, hvarigenom, enligt Styrelsens deröfver gjorda beräkning, det skulle vara möjligt att nedsätta de årliga förvaltningskostnaderna till 35,000 R:dr. Men Styrelsen ansåge sig icke dervid böra lemna oanmärkt, att en sådan Styrelsens förflyttning från hufvudstaden till arbetslinien skulle i andra afseenden medföra de olägenheter, bland andra, att meddelandet mellan Civil-departementet, hvarunder Styrelsen subordinerade, och Styrelsen skulle blifva försvåradt; att Styrelsen icke skulle lika hastigt, som nu vore möjligt, kunna såväl lemna de upplysningar och uppgifter, som andra inom hufvudstaden varande embetsverk, med hvilka Styrelsen vore i beröring, kunde begära, som äfven sjelf inhemta sådana, hvaraf Styrelsen vore i behof; samt att de förfrågningar rörande Statens jernvägsbyggnader, som under pågående riksdagar till Styrelsen framstälts till besvarande inom en, ganska ofta, synnerligen kort tidrymd, icke vidare skulle kunna besvaras så skyndsamt, som hittills varit möjligt; hvarjemte äfven borde tagas i betraktande, att de jernvägsundersökningar och öfriga med jernvägsbyggnaderna sammanhängande uppdrag, som Kongl. Maj:t kunde i nåder anbefalla, svårigen skulle kunna

på från hufvudstaden aflägsna orter ledas eller utföras med lika fördel, som om Styrelsen vore fortfarande förlagd i hufvudstaden.

De af Styrelsen häröfvan anförda olägenheter af Byggnadsstyrelsens anordnande på ett billigare sätt torde emellertid helt och hållet kunna undvikas, om den ifrågasatta föreningen af de båda Styrelserna komme till stånd. En sådan förening synes dessutom böra icke allenast föranleda förminskade kontorskostnader och ytterligare minskning i tjänstemännens antal, utan äfven medföra den icke obetydliga fördelen af enhet och gemensambet i fullgörandet af åtskilliga i och för sig likartade arbeten och uppdrag, som hittills utförts på olika sätt och af skiljda personer inom de båda embetsverken.

Under förutsättning af Riksdagens bifall till de åsikter rörande jernvägsarbetenas begränsade fortsättande, Utskottet i sitt Betänkande (N:o 85) angående anslag för dessa arbeten uttalat, anser sig Utskottet derföre böra ifrågasätta, huruvida icke administrationen öfver jernvägsbyggnaderna skulle kunna öfverlätas till Styrelsen för Statens jernvägstrafik och förläggas till den afdelning inom denna, som enligt Kongl. Maj:ts Proposition skulle besörja utförandet af nya byggnader och anläggningar.

Genom Kongl. Brevet af den 30 December 1862 bestämdes, bland annat, att Styrelsen för Statens jernvägstrafik utom en chef och en byråchef skulle utgöras af tre intendent, en för hvardera af stambanornas tre hufvuddistrikter, hvilka intendent, förutom det befäl och den uppsigt, en hvar af dem hade att utöfva inom sitt distrikt öfver der anställda jernvägstjenstemän, förvaltning, uppbörd och materiel, tillika skulle å vissa tider i Styrelsen sammanträda vid afgörande derstädes af viktigare angelägenheter, som anginge stambanorna i dess helhet, trafiken å desamma eller dertill hörande materiel; hvarjemte intendenterna vid dessa sammanträden borde anmäla de frågor af sådan beskaffenhet, som de hvar för sig ansåge böra komma under gemensam pröfning, äfvensom föredraga de ärenden i öfrigt, som särskildt anginge deras distrikt. Sedermera har genom Kongl. Brevet af den 13 Juli 1866 blifvit föreskrifvet, att intendenten vid första distriktet skall bereda och inom Styrelsen föredraga alla ärenden, som angå trafikdistriktens ban- och maskinafdelningar och den vid dessa afdelningar anställda personal, och att intendenten vid andra trafikdistriktet skall bereda och föredraga de ärenden, som tillhöra distriktens trafikafdelningar och den dervid anställda personal samt hafva inseende öfver kontrollkontoret.

Det nu framlagda organisationsförslaget åter afser en fördelning af intendenternas göromål på öfverdirektörer och distriktchefer, Enligt förslaget skulle nemligen Styrelsens ledamöter, bestående af en byråchef för byråafdelningen, en öfverdirektör för ban- och maskinafdelningarne gemensamt

samt en öfverdirektör för trafikafdelningen, bereda och föredraga inför Styrelsen ärenden, hvilka de hvar för sin afdelning hafva att handlägga, samt kontrasignera de utgående besluten; hvarjemte öfverdirektörerna skulle ega att på eget ansvar och genom direkta ordres till cheferne för linieförvaltningen eller till de under dessa lydande afdelningsföreståndare meddela sådana detaljbestämmelser, hvilka kunde vara behöfliga såsom en omedelbar tillämpning af Styrelsens beslut eller af gällande reglementen och instruktioner; äfvensom hvarje ledamot egde att infordra upplysningar i ärenden, som anginge hans afdelning. Distriktscheferna åter skulle ega att öfvervaka ordningen och hushållningen inom distriktet, uppmärksamma de industri- och handelsförhållanden inom distriktets trafikområde, som egde samband med jernvägsrörelsen, föreslå hos Styrelsen sådana åtgärder, som kunde lända till denna rörelses befrämjande, samt vara, på sätt Styrelsen dem föreskrefve, dennas ombud i allt hvad som rörde distriktets förhållanden till främmande myndigheter, inrättningar och personer, och, så länge nu gällande trafik- och tjänstgöringsreglementen skulle tillämpas, äfven utöfva den myndighet, som enligt dessa reglementen tillhörde intendenterna.

Emot denna sednare anordning eller inrättande af distriktchefspplatser hafva emellertid inom Utskottet åtskilliga betänkligheter yppat sig. Den grundsats, som blifvit följd vid organisationen af sjelfva Styrelsen, att "enhet och planmessighet vid alla dess detaljer, som tillhöra samma afdelning inom särskilda distrikt, hvarken kunna åstadkommas eller bibehållas på annat sätt, än att afdelningen inom Styrelsen har sin egen, i dess särskilda angelägenheter och göromål kunnig och erfaren representant, hvilken också är beklädd med tillräcklig myndighet att såsom högste befälhafvare inom sin afdelning göra Styrelsens åsigter och beslut gällande, samt genom behöriga inspektioner vaka öfver samma afdelnings arbete och hushållning inom samtliga distriktet", — denna grundsats, hvilken Utskottet icke kunnat annat än gilla, synes icke till fullo vara iakttagen vid bestämmandet af distriktchefernes åligganden, hvilka synas sträcka sig till alla grenar af linieförvaltningen. Då dessutom öfverdirektörerna skulle ega att i vissa fall med förbigående af distriktchef meddela direkta ordres till de under dessa lydande afdelningsföreståndare, synas distriktchefsembetena lätteligen kunna föranleda förvecklingar och onödig omgång, under det att de ekonomiska och disciplinära göromål, hvilka skulle utgöra en del af distriktchefens åliggande, lämpligare torde kunna uppdragas åt trafikdirektörerna. Utskottet, som vid sådant förhållande funnit betänkligt, att tillskapa tre nya distriktchefsbefattningar, har följaktligen icke kunnat i staten upptaga dessa tjänstemän, men anser dock att aflöningsbeloppen för de hittills varande intendenterna böra tillsvidare ställas till Kongl. Maj:ts disposition.

Hvad angår Kongl. Maj:ts nådiga Proposition i öfrigt har Utskottet dervid ej haft annat att erinra, än att lönerna för byråchefen, öfverdirektörerna och sekreteraren, i det nådiga förslaget upptagna till 5,500 R:dr och 4,500 R:dr, icke skäligen torde böra bestämmas till högre belopp än deras vederlikar inom andra embetsverk åtnjuta, eller till 5,000 R:dr för de förre och 4,000 R:dr för den sednare. I sammanhang härmed och i betraktande af de flera förmåner, som, oafsedt arfvodesbeloppen, enligt det nådiga förslaget skulle tillkomma de vid jernvägen anställde tjänstemännen, har Utskottet ansett de tvänne högsta löneklasserna med årliga arfvoden af 4,800 R:dr och 4,500 R:dr böra utgå, så att 1:sta klassens arfvode uppginge till 4,200 R:dr och klassernas antal från 27 bestämdes till 25.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och i öfrigt förekommit, hemställer Utskottet

a) att Riksdagen måtte i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t ville taga i nådigt öfvervägande

1:o) huruvida icke Styrelserna öfver Statens jernvägsbyggnader och jernvägstrafik kunna sammanföras till en enda Styrelse för Statens jernvägar, eller, om detta icke finnes ändamålsenligt, den förra Styrelsen förläggas till arbetslinien; samt

2:o) huruvida icke de för distrikcheferne föreslagna ekonomiska och disciplinära göromål skulle kunna åt trafikdirektörerna öfverlätas emot det att dessa frikallades från detaljgöromål med tåganordningarne, hvilka då skulle åt härför särskildt förordnade assistenter under trafikdirektörens uppsigt uppdragas;

b) att Riksdagen, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, måtte godkänna följande bestämmelser:

1:o) embets- och tjänstemän samt betjente vid Styrelsen för Statens jernvägstrafik samt vid den under nämnda Styrelse lydande trafikstat innehafva sina beställningar endast på förordnande och kunna från dem skiljas eller till andra beställningar inom trafikstaten förflyttas af samma myndighet, som dem antagit. Öfriga villkor för antagande, entledigande eller förflyttning af den personal, som tillsättes af Trafikstyrelsen, bestämmas i särskildt af Kongl. Maj:t fastställt reglemente;

2:o) alla vid Statens jernvägstrafik anställde embets- och tjänstemäns samt betjentes arfvoden utgå af jernvägs- trafikmedlen. Sådana arfvoden äro dels *fasta* och uti stat till bestämda belopp upptagna, dels *föränderliga*,

eller för hvarje befattning beroende på tillämpningen af fastställd löneklassreglering med afseende på förekommande tjänsteåliggandens större eller mindre omfattning, de för anställning å vissa orter erforderliga särskilda egenskaper och tjänsteålder inom samma afdelning och tjänstegrad;

3:o) af hvarje arfvodesbelopp, som uppgår till eller öfverstiger 1,200 R:dr, utgör en femtedel, och af mindre arfvoden en sjettedel tjänstgöringspenningar, hvilka indragas uti de fall, som i särskildt af Kongl. Maj:t fastställt reglemente bestämmas;

4:o) fasta arfvoden utgå med nedanstående årliga belopp för följande embets- och tjänstemän, nemligen:

vid Styrelsen till

a) generaldirektören	R:dr 9,000:
b) byråchefen	5,000:
c) öfverdirektören vid ban- och maskin- afdelningarne.	5,000:
särskildt arfvode för öfvervakandet af afdel- ningarne å linien	<u>1,000:</u> 6,000:
d) öfverdirektören för trafikafdelningen	5,000:
särskildt arfvode för öfvervakandet af afdel- ningen å linien	<u>1,000:</u> 6,000:
e) sekreteraren	4,000:
f) registratorn och aktuarien	3,500:
g) en notarie	2,500:
h) d:o d:o	2,500:
i) ombudsmannen	3,000:
k) kamereraren	4,000:
l) revisorn	3,000:
m) hufvudkassören	3,000:
n) uppbörds-kassören	3,500:
o) föreståndaren för statistiska kontoret	4,000:
Nuvarande innehafvaren af denna befattning bi- behålles under sin tjänstetid vid det arfvode, han hittills innehaft af 200 R:dr derutöfver.	
p) arkitekten	1,500:
q) öfverkontrollören	4,000:
r) kontrollerande maskin-ingeniören, hvilken tjänst indrages vid nuvarande innehafvares afgång,	4,200:

vid trafikdistrikten:

- s) till intendenten för 1:sta distriktet . . . 5,000:
 t) till d:o för 2:dra d:o 5,000:
 u) till d:o för 3:dje d:o 5,000:

De tre sistnämnda arfvodena utgå intilldess angående intendentsbefattningarne kan varda annorlunda förordnad;

5:o) föränderliga arfvoden utgå inom löneklasser, på sätt Kongl. Maj:ts föreslagit, dock så att det årliga arfvodesbeloppet i högsta löneklassen bestämmes till 4,200 R:dr och klassernas antal inskränkas till 25;

6:o) de i klassregleringen upptagna arfvoden utgå i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, men med de förändringar, som blifva en följd af bestämmelserna i nästföregående moment. Antalet tjenstemän, som aflönas med arfvoden *efter löneklass*, bestämmes för hvarje år i stat, som af Kongl. Maj:ts fastställes. De göromål, som nu bestridas af kammar- och kontorsskrifvare, och med dem jemförlige tjenstemän, böra i så vidsträckt omfattning, som lämpligen ske kan, utföras mot särskild, efter arbetets beskaffenhet bestämd ersättning, utan anställande af särskilde tjenstemän;

7:o) tjenstemän, som innehar årligt arfvode *efter klass* af 1,500 R:dr eller deröfver, kan icke förr, än han det samma innehafte i två år, uppflyttas till högre klass inom samma afdelning och tjenstegrad. Härifrån undantagas stationsinspektorer och baningenjörer, hvilkas arfvodesklass må bestämmas med afseende på stationernas vikt och bansektionernas utsträckning samt öfriga på desse tjenstemäns vilkor inverkan förhållanden;

8:o) Styrelsen eger rätt att såsom begravningshjälp tilldela sterbhuset efter afliden tjenstemän eller betjent ett belopp, motsvarande en månads arfvode jemte tjenstgöringspenningar och ersättning för inqvartering, hvilken sistnämnda dock utgår in natura, om den aflidne sådan innehade;

9:o) embets- och tjenstemän samt betjente *vid distrikten*, hvilka ej erhålla bostad med vedbrand in natura i jernvägens egna eller för ändamålet hyrda lokaler, äro berättigade till inqvarteringsersättning, som beräknas till 20 procent af årliga arfvodet, tjenstgöringspenningar inbe-

räknade, för dem, som äro stationerade i Stockholm, Göteborg eller Malmö, 15 procent i annan stad eller köping och 10 procent vid station på landet;

10:o) för sådane embets- och tjänstemän *vid distrikten*, hvilkas befattningar äro förenade med oftare förekommande tjänsteresor eller kommenderingar inom eget distrikt, utgår traktamentsersättning med belopp, som af Kongl. Maj:t bestämmes, och hvilket icke må öfverstiga det, som i nädigst utfärdade resereglemente är stadgadt;

11:o) provisioner, felräkningspenningar eller premier tillkomma:

a) *Styrelsens hufvudkassör* med 500 R:dr om året;

b) *Styrelsens uppbörds-kassör* med 25 öre för hvarje fullt tusental R:dr af den uppbörd, som under hvarje år blifvit från stationerna till uppbörds-kassan inremitterad;

c) *distriktkassörer* med ett af Styrelsen bestämdt årligt belopp, dock ej öfver 500 R:dr för hvardera;

d) *kontrollörer* och *kontorsskrifvare* vid kontrollkontoret med 10 procent å hvarje i stationernas räkenskaper af dem anmärkt och till återbetalning eller redovisning fastställt belopp; egande Styrelsen, med afseende å det anmärkta felets beskaffenhet, bestämma, om anmärkningsprocenten skall i sin helhet eller endast till en del af den felande betalas;

e) *trafik- och telegrafstationernas uppbörds-personal* med tre tiondedels procent af redovisade trafik- eller telegraminkomster, till fördelning mellan nämnda personal på afsändnings- och emottagningsstationerna enligt grunder, hvilka Styrelsen eger att bestämma;

f) *lokomotivförare, eldare* och *vagnsmörjare* samt annan betjening, till följd af hvars hushållning med materialier eller genom hvars nit och arbetsamhet väsendtliga besparingar af utgifter åstadkommits, premier enligt särskilda af Styrelsen fastställda bestämmelser;

12:o) öfverkonduktörer, konduktörer, packmästare, port- och kontorsvakter, notisbärare och telegrafbud erhålla uniformspersedlar in natura enligt reglemente, som Styrelsen utfärdar. Banmästare, ban- och brovakter, stationskarlsförmän, stationskarlar, signalkarlar, spårvevlare, bromsare och smörjare erhålla beklädnadsersättning till visst årligt belopp

belopp, som af Styrelsen bestämmes, mot skyldighet för dem att sjelfva bekosta och i tjenstgöring begagna föreskrifven uniformsdrägt;

13:o) kostnadsfri läkarevård jemte medikamenter lemnas enligt de närmare bestämmelser, Kongl. Maj:t meddelar, åt de *vid distrikten* anställda tjenstemän, äfvensom åt betjeningen och verkstadsarbetarne jemte desse sedan hos dem boende familjemedlemmar;

14:o) indrages eller förändras någon befattning, och Styrelsen till följd deraf anser lämpligt att förflytta innehafvaren till tjenstgöring å annan plats med mindre aflöningsförmåner, eger Styrelsen tilldela honom lämplig lönefyllnad, intilldess han kan erhålla ny anställning med aflöningsvilkor, motsvarande dem, han förut innehade;

15:o) tjensteman eller betjent, hvilken genom kroppsskada eller sjuklighet, ådragen under tjenstgöringen, blifvit oförmögen att sin befattning behörigen sköta, må hos Kongl. Maj:t af Styrelsen i underdånighet föreslås att på de vilkor, som i hvarje fall pröfvas lämpliga, årligen af jernvägens inkomster få uppbära viss lämplig del af arvodet, deruti icke inräknadt inqvarteringsersättning, beklädningspenningar och andra aflöningsförmåner, han vid utträdet ur den aktiva tjensten innehade; hvarjemte Riksdagen vill i hvarje särskildt fall pröfva, huruvida något understöd bör bestås dem, som, efter att hafva en längre tid varit anställda vid Statens jernvägar och der fullgjort sina göromål med synnerligt nit och skicklighet, blifvit i följd af hög ålder urståndsatta att bibehålla deras befattningar och sakna annan utväg att bereda sig försörjning; samt

c) att Riksdagen, med beräkning af 1869 års omkostnader för Statens jernvägstrafik till en sammanlagd summa af 4,143,000 R:dr, må medgifva, att, derest i följd af trafikens tillväxt utöfver beräkning eller stegradt pris på förbrukningsartiklar eller materiel, eller oförutsedda händelser, högre utgifter, än de sålunda upptagna, skulle finnas under år 1869 vara af behovet oundgängligen påkallade, Kongl. Maj:t må för nödiga utgifter i sådant fall anvisa

godtgörelse å trafikmedlen, samt att Riksdagen således må på Riksstatens Sjette Hufvudtitel uppföra nämnda belopp, 4,143,000 R:dr, under rubrik "Statens jernvägstrafik, förslagsvis beräknadt, att af trafikmedlen utgå".

Stockholm den 28 April 1868.

På Utskottets vägnar:

ARV. FR:SON POSSE.

Reservationer:

af Herr *L. M. Nordenfelt*: "Härmed anmäler jag min reservation:

1) emot den af Utskottet föreslagna underdåniga skrifvelsen till Kongl. Maj:t angående Jernvägsbyggnads-styrelsens förening med Trafikstyrelsen, emedan de skäl synas mig ännu vara gällande, hvilka föranledde Rikets Ständer att begära särskiljande af dessa båda Styrelser;

emedan jag anser Styrelsen för Statens jernvägstrafik, utöfver förvaltningen af denna trafik, med hvad dertill hörer, icke medhinna andra vidt utsträckta göromål;

emedan en väsendtlig förändring af Byggnads-styrelsen icke lämpligen kan verkställas förr, än sammanbindningsbanan genom Stockholm blifvit fullbordad och det genom nästa Riksdags beslut blifvit afgjordt, i hvilken utsträckning Statens jernvägsbyggnader skola fortgå under år 1870;

och emedan jag anser, att, när Styrelsen öfver Statens jernvägsbyggnader skall förenklas, det förmånligast kan ske genom att förlägga densamma nära det pågående byggnadsarbetet och anställa en teknisk byrå i Civildepartementet;

2) emot den af Utskottet föreslagna underdåniga skrifvelsen till Kongl. Maj:t angående distriktcheferne,

på grund af de skäl, som finnas anförda i Kongl. Maj:ts nådiga Proposition sidd. 18, 70—71;

emedan, för en jernväg af så stor utsträckning, den jemna samverkan emellan de olika afdelningarne, som är nödvändig, icke nöjaktigt kan åstadkommas endast genom Styrelsen, och ej heller tillräcklig kännedom angående tjenstemännen och andra personer samt lokala ekonomiska förhållanden inom så vidsträckta delar af landet alltid torde kunna påräknas inom samma Styrelse;

emedan, så vidt jag känner, icke någon jernväg, af en längd, som ens närmar sig Statens jernvägars, under en styrelse saknar dylika tjenstemän;

samt emedan jag anser distriktchefernes aflöning mångfaldiga gånger återvinnas genom deras verksamhet, hvilken jag icke finner kunna ersättas af trafikdirektörerne, enär dessa äro fullt sysselsatta med anordningar för och öfvervakande af tågens gång, fördelning af vagnar, expeditionsgöromål m. m.;

3) emot Utskottets förslag att nedsätta den af Kongl. Maj:t äskade aflöning för öfverdirektörerne med 500 R:dr för hvardera,

emedan jag icke anser den af Kongl. Maj:t föreslagna aflöning och reseersättning 6,500 R:dr för stor för så ansvarsfulla och ansträngande tjänster, hvilka dessutom äro tillsatta på förordnande, icke medföra pensionsrätt och icke medgifva enskild förtjenst;

samt emedan intendenterna, bland hvilka öfverdirektörerne antagligen komma att utses, enligt stat, fastställd af Kongl. Maj:t år 1862, åtnjutit 6,600 R:dr årligen och det icke synes mig lämpligt att erbjuda dem en mindre förmånlig tjänst än den de nu innehafva.“

Vid punkten *a mom. 1:* utaf Grefve *L. af Ugglas.*

Vid punkten *a mom. 2:* utaf Herrar Grefve *A. Fr:son Posse*, Grefve *L. af Ugglas*, Friherre-*C. Beck-Friis*, *J. M. Björnstjerna*, *F. W. Leijonancker*, *C. F. Wærn*, *R. Montgomery-Cederhjelm*, *N. H. Selander*, Friherre *F. A. Funck* och *J. O. Geijer.*

Vid punkten *b mom. 1:* af Herr *L. J. Hierta*, som yrkade att kamerare och revisor hos Trafikstyrelsen måtte af Kongl. Maj:t utnännas.

Vid punkten *b mom. 11:* af Herr *F. W. Björck*, hvilken föreslog att detta moment måtte erhålla följande lydelse:

“11:o) Felräkningspenningar, anmärkningsprocent eller premier tillkomma:

a) *kassörer* samt *trafik- och telegrafstationernas uppbördspersonal*, felräkningspenningar till bestämda belopp, som af Styrelsen fastställas;

b) *kontrollörer* och *kontorsskrifvare vid kontrollkontoret* 10 procent å hvarje i stationernas räkenskaper af dem anmärkt och till återbetalning eller

redovisning fastställt belopp; egande Styrelsen, med afseende å det anmärkta felets beskaffenhet, bestämma om anmärkningsprocenten skall i sin helhet eller endast till en del af den felande betalas;

c) *lokomotivförare, eldare och vagnsmörjare* samt annan betjening, till följd af hvars hushållning med materialier eller genom hvars nit och arbetsamhet väsentliga besparingar af utgifter åstadkommits, premier enligt särskilda, af Styrelsen fastställda bestämmelser.“

